IO. TOB. KREBSII A. M.
ET SCHOLAE CHEMNICENSIS CONRECTORIS

COMMENTATIO

DE

PRAEFECTO VRBIS ROMANO

SCRIPTA

VIRO AMPLISSIMO CONSVLTISSIMO

CHRISTIANO LVDOVICO STIGLITZIO

CVM

MENSE IVLIO CIƆIƆCCXLVII

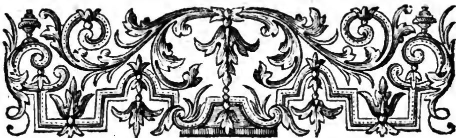
SVMMOS IN IVRE HONORES

CAPERET.

LIPSIAE

EX OFFICINA LANGENHEMIANA.

Inſtituti ratio redditur.

Saepiſſime iucundiſſima illius temporis recordatio animum ſubit, VIR CONSVLTISSIME, AMICE SPECTATISSIME, quo TEcum conſuetudinis, quin ipſius contubernii vinculo coniunctus, eas litteras, quae magnifico illo humanitatis nomine celebrantur, TE comite, ſaepe etiam duce, colebam. Quemadmodum enim nobilis ille animus TVVS, inſigni liberalium artium percipiendarum amore inflammatus, me, in ipſo earumdem curſu, acrius inſtigabat, ita vegetum illud TVVM, et ad omnia ſumma factum, ingenium mihi haerenti in multis, vehementerque laboranti, ſaepe opportune feliciterque ſuccurrebat. Iucundiſſimae autem memoriae illius recordationem nunquam repetere poſſum, quin animo meo bonae illae recurrant horulae, quas in diſputationibus, TEcum de humanitate inſtitutis, ſemper poſui ita, vt ad iudicandum perquam difficile mihi videretur, iucunditatisne plus ex ea re, an vtilitatis, abſtulerim. Quem enim, ad diſceptandum, propoſueras locum, eum ſumma verborum et elegantia, et perſpicuitate exponebas, ſententiam TVAM ſubtili quadam rationum grauitate confirmabas, doctrinaeque copia defendebas ea, vt ex illa diſputatione nunquam, niſi doctior, diſcederem: ea autem ingenii amoenitate, diſputandique humanitate me, aduerſarium TVVM, oppugnabas, vt, etſi ſemper victus a TE, ex nobili hoc doctrinae certamine, abirem, tamen

mihi non tam turpe, aut molestum videretur, a TE superatum esse, quam iucundum et honorificum, TE cum contendisse. Neque de eo est, quod dubitem, quin TV, STIGLIZI OPTIME, qui nihil, nisi iniurias, obliuisci soles, adhuc memoria teneas, eam a TE mihi quondam esse positam quaestionem, quae ad Praefectum Vrbis Romanum, eius originem, munera, et dignitatem cum Regum, tum Consulum temporibus spectaret. Cui quaestioni soluendae etsi, tunc quaedam afferre me, memini, quae apta, accommodataque videbantur; tamen, cum limatissimo TVO, elegantiorisque doctrinae cultu politissimo, iudicio non satisfecisse me, intelligerem, constituebam, ex eo tempore paullo curiosius in veterum lectione obseruare, quae ad nobilissimum hunc locum illustrandum facerent, eaque, commoda aliqua occasione oblata, elegantissimo iudicio spectanda subiicere TVO. Quare cum hic dies TVVS, quo TV, VIR CONSVLTISSIME, ingenii TVI, doctrinaeque, in Iurisprudentia summae, fructus capis vberrimos, a me non tam postulet, quam exigat, erga TE obseruantiae, amicitiaeque aliquod monumentum; eam occasionem, tanquam diuinitus mihi oblatam, studiose arripiendam, et ad TE Commentatiunculam hanc, de Praefecto Vrbis Romano, mittendam putaui, certissima illa, dulcissimaque spe fretus, fore, vt si doctrinae elegantia iudicio TVO non satisfecero, at obseruantiam, et officium erga TE meum humanitati probem TVAE. Neque vero verendum mihi esse putem, ne haec opella mea, huic commentatiunculae tributa, eo nomine, aut TIBI, aut cuiquam alii, male videatur consumpta, quia viros quosdam, in hoc doctrinarum genere diu, feliciterque versatos, eundem locum ingenii, doctrinaeque luce collustrandum sibi iam dudum sumsisse, constet. Reuerentia, cum TIBI, tum aliis doctis hominibus debita, fecit, vt huic Commentationi, in lucem, adspectumque proferendae, non prius manum admouerem, quam Pancirollum et Contelorium, quos de hac ipsa re egisse constat, consuluissem eo animo, vt, si hunc locum, pro eius dignitate, expositum viderem, consilium meum, de eadem re disputandi, abiecturum me esse constituerem. Cum vero, doctos hos viros de Praefecto vrbis, ita disputasse intelligerem,

rem,

rem, vt, quae huius Magistratus dignitas, quae munera Imperatorum temporibus fuerint, exponerent, nullam autem rationem haberent illius Praefecti Vrbis, quem Regum, Consulumque tempore fuisse legimus; non esse putabam, quare me mei consilii, de hoc inprimis Praefecto Vrbis disputandi, poenitere possit. De Praefecto Vrbis egerunt quoque, vt TV optime scis, DOCTISSIME STIGLITZI, Cuspinianus et Aegid. Bucherius, vt me docuit Praestantissimus Pet. Wesselingius Obseruat. L. V. c. V. Quorum librorum consulendorum etsi mihi copia non facta est, tamen. quantum ex Wesselingio discere potui, hi Viri docti consilium idem, quod Pancirollus et Contelorius, in hac re secuti mihi videntur. Sed de hac opella mea, non meum sit, sed aliorum, et TVVM inprimis, VIR DOCTISSIME, iudicium: cui omne, quicquid huius Commentatiunculae est, diiudicandum submitto. Quare sepones paulisper, HVMANISSIME STIGLITZI, rerum paullo grauiorum cogitationem, et dabis TE mihi, animumque TVVM huic commentatiunculae meae legendae: quam semper, rogo, cogites, non tam erudite esse, quam officiose scriptam. Quo nomine si TIBI non displicuisse eam intellexero, non officiosam solum, sed felicem quoque existimabo.

Priusquam autem ad dignitatem ipsam Praefecti Vrbis, et officia, curae ipsius, fideique commissa exponenda aggredior, quoniam intellexi, Viros doctos, in origine huius dignitatis constituenda, non satis amice inter se conspirare, operae pretium fuerit, ad ipsum rei caput ascendere, paulloque curiosius inquirere, cui haec Praefectura originem debeat suam. Quod antequam suscipio, disceptanda videtur ea quaestio, an is Praefectus Vrbis, quem Suetonius, Auctore Augusto, institutum esse dicit, idem sit cum eo, cuius saepissime, et Regum, et Consulum temporibus, mentionem fieri deprehendimus. Quod nisi antea constituerimus, verendum est, ne in ambiguo ludamus, atque adeo omnis fere disputatio nostra, ad certum nominis, *Praefecti Vrbis*, significatum non directa, erret atque fluctuetur. Et quid aliud in causa

Praefectus Vrbis ab Augusto institutus, ab antiquo illo diuersus.

 fuisse

fuisse putas, DOCTISSIME STIGLITZI, quare Viri docti in disputatione de Praefecti Vrbis Origine, in varias, easque contrarias sententias fuerint distracti, nisi id, quod ipsius nominis ambiguitatem ex disputatione sua non circumscripserint, et, relictis omnibus, certo constituerint, an de vno, eodemque Praefecto Vrbis Suetonius et alii Scriptores loquantur, qui de temporibus Reipublicae Romanae antiquioribus exponunt. α) Torrentius quidem, cum, a Suetonio Praefecti vrbis auctorem Augustum edi, videret, non dubitauit, et Suetonium erroris coarguere, et contendere, huius Praefecturae originem ab ipso Romulo esse, atque adeo ab ipsis fere vrbis initiis repetendam: Cuius sententiae confirmandae cum multi alii, tum inprimis β) Pancirollus assensus sui tanquam calculum addiderunt. γ) Graeuius contra ea, mirari se, dicit, quid sit, quod Torrentium mouerit, vt contenderet, Praefecturam Vrbis ab Augusto non esse institutam, sed auctam tantum: ipseque adeo, Doctoris sui δ) Fred. Gronouii auctoritatem haud dubie secutus, affirmat, Praefecturam Vrbis, de qua apud Suetonium est, non ad quemquam alium esse, quam ad Augustum auctorem, referendam. Si TV, VIR CONSVLTISSIME, hoc die, quasi iurisdicundi munus auspicandi causa, inter hos tantos viros, de hac re disceptantes, sederes ita, vt secundum alterutram partem, tanquam Arbiter quidam Honorarius, pronunciares; Si TE bene noui, non ampliandum censeres, sed tale TVVM iudicium interponeres. Vterque vestrum videmini iure vestro vti, et iusta causa contendere. Et tu Torrenti, qui huius Praefecturae originem, cuius quippe a multis inde annis aeterna auctoritas est, Romulo asseris; et tu Graeui, qui eandem Augusto, vi quippe ereptam, iustis vindiciis restituis. Sed in hac controuersia vestra, nominis ipsius ambiguitas est tollenda, totaque res, quae in disceptationem venit, recte exponenda et definienda. Si enim TV, Torrenti, ad Praefecti Vrbis nomen respicis, ab antiquissimis inde vrbis Romae temporibus in possessione Praefectus Vrbis est, sin autem TV, Graeui, in hoc Magistratu, quem Suetonius ab Augusto institutum scribit, non tam nomen, quam infinitam eius potestatem spectes, nemo tecum, actione de vi festucaria instituta,

conten-

α) ad Sueton. August. c. XXXVII.

β) in Notit. Dignitatt. p. 117.

γ) ad Sueton. August. c. XXXVII.

δ) Obseruatt. in Scriptt. Eccles. p. 207. seqq.

contendere poteſt. Hanc TVAM ſententiam, VIR CONSVLTISSIME, tanquam ex iure honorario translatam, in hac quaeſtione ſequar, ad eamque praeſentem diſceptationem dirigam, atque componam. De tota igitur hac quaeſtione poſita equidem diſputo ita, vt contendam, Praefectum illum vrbis, qui, auctore Suetonio, ab Auguſto conſtitutus eſt, longe diuerſum, planeque alium eſſe ab eo, cuius, cum Regum, tum Conſulum temporibus, mentionem Auctores Graeci et Latini faciant, huiusque dignitatem et munera cum dignitate, officiisque vrbis Praefecti Auguſtei, (ita breuitatis cauſa mihi loqui liceat,) ne comparandam quidem eſſe. Illius enim Praefecti vrbis, qui Auguſtum auctorem habet, longe alia ratio fuit, quam illius, quem ante Auguſti tempora fuiſſe legimus, atque adeo plane noua fuit: quod cum in ſequentibus, auctoribus veteribus, docuero, Torrentium, Vertranium, *) aliosque graui opinionis errore lapſos eſſe, apparebit, qui putant, Praefecturam Vrbis non ab Auguſto demum inuentam, inſtitutamque eſſe, ſed a primis inde Vrbis annis introductam, ſuccedente autem tempore, abrogatam, ab eo Imperatore repetitam, maiorique dignitate auctam atque ornatam. Quem errorem ipſe quoque Torrentius quodammodo perſpexit, qui, cum ad aliquem ε) Suetonii locum affirmaſſet, Praefecturam vrbis, cuius originem Suetonius vni Auguſto tribuat, Romuli inſtitutis deberi, alio ζ) loco ſententiam ſuam retractat, et Praefecturam Vrbis Auguſteam, plane nouam eſſe, concedit. Quam diſputandi inconſtantiam quis in tali viro non aegre ferat? Praefectura Vrbis igitur, cuius auctorem Auguſtum edit Suetonius, tota noua eſt, et, ab antiqua illa, longe diuerſiſſima: quare autem Auguſtus nouae, a ſe inſtitutae, dignitati antiquum impoſuerit nomen, eius rei cauſam, etſi iam alio η) loco me afferre memini, tamen, quoniam ad rem praeſentem noſtram inprimis facit, non, credo, aegre feres, HVMANISSIME STIGLITZI, ſi et hic expoſuero. Scilicet Auguſtus, vt in multis aliis rebus populum Romanum, male cautum, callidis quibusdam artibus circumſcripſit, ita in eo mirifice hominum animos decepit, menteſque quaſi abſtulit, quod nouis dignitatibus, ad inuidiam vſque amplis, antiqua nomi-

*) ad Tacit. Lib. VI. Annal. c. 11. vbi Suetonium negligentiae malaeque fidei incuſat.

ε) ad Sueton. Auguſt. c. XXXVII.

ζ) ad Sueton. Caeſar c. LXXVI.

η) In libello de Vſu et Praeſtant. Rom. Hiſtor. in Interpret. Noui Teſtamenti p. 60.

nomina, nihil niſi populare quiddam, certe nihil inuidioſum habentia, imponeret, horumque nominum, quibus populi aures iam dudum adſuetae erant, ſpecie populo imponeret, callidoque hoc popularitatis ludibrio, infinitae fere poteſtatis magiſtratus populo obtruderet. Quod σόφισμα πολιτικὸν et quaſi πάλαισμα, iam dudum, inter veteres, agnouit ϑ) Dio Caſſius, inter recentiores, ι) Io. Freder. Gronouius. Auguſtus igitur, cum, ex conſilio Maecenatis, vt apud κ) Dionem eſt, nouum quendam Magiſtratum creaturus eſſet, cuius et dignitas ſumma, et poteſtas fere infinita eſſet, facile autem videret, ſe, cum ſibi, tum ei magiſtratui, inuidiam populi, odiumque eſſe conflaturum, niſi populari nomine, nouae dignitati impoſito, hominum ſuſpicioni occurreret; ita ſe commodiſſime poſſe omnem dominationis ſuae opinionem populo eripere, putabat, ſi huic nouae dignitati, etſi ampliſſimae, maiorique, quam pro libertate Romana, antiquum aliquod, et ab omni inuidia, odioque remotum, nomen imponeret, Circumſcripta igitur ex hac diſputatione noſtra nominis, *Praefecti Vrbis*, ambiguitate, facilius, feliciusque noſtra procedet commentatiuncula, quae, etſi non tota, maximam tamen partem, occupata erit, in illius Praefecti Vrbis, qui Regum, Conſulumque temporibus fuit, origine, dignitate, muneribusque definiendis.

ϑ) Lib. LIII. 507. ſeq.
ι) In Orat. de Lege Regia.
κ) Lib. LII. p. m. 478.

Praefectus Vrbis a Romulo inſtitutus.

Ego quo ſaepius diligentiusque, de illius Praefecti Vrbis, quo hoc loco vtimur, origine, cogito, eo magis in ſententiam inclino eam, vt putem, eam ad Romulum eſſe referendam, atque adeo ab ipſis fere vrbis initiis repetendam. Romulus enim, cum Rempublicam deſcriberet, et vnicuique ordini ſuum quodque munus aſſignaret, ex omni populo, λ) auctore Dionyſio, vnum aliquem, cognitae et ſpectatae virtutis Virum elegit, cuius curae, fideique rempublicam domi feliciter committere poſſet, quoties eadem ſibi foris eſſet gerenda. Quis enim tam difficilem ſe, perpugnacemque in diſputando praebeat, quin fateatur, in illo Dionyſii loco, per τὸν ἡγεμόνα πόλεως, non alium eſſe, quam Praefectum Vrbis, intelligendum? Nec dubitatio vlla eſt, quin idem vocabulum

λ) Antiquitatt. Roman. Lib. II. p. m. 85.

bulum eodem ſenſu capiendum ſit alio eiusdem μ) Auctoris grauiſſimi loco, vbi Tanaquill, poſteaquam Seruium Tullium docuerat, quot, quantisque bonis adiutus, auctusque in domo Tarquinii eſſet, ab eo ſibi beneficii concedi cupit id, vt filiorum ſuorum natu maximum, quum primum reipublicae gerendae facultatem aliquam nactus fuiſſet, faceret Praefectum Vrbis. En tibi ipſius verba! ὅταν δὲ εἰς ἄνδρας ἔλθωσι, καὶ τὰ κοινὰ πράττειν ἱκανοὶ γένωνται, τὸν βρεσβύτερον αὐτῶν ἀποδεῖξαι Ῥωμαίων ἡγεμόνα. Ex quo loco et illud intelligi poteſt, huius Praefecturae iam tunc temporis inſignem aliquam dignitatem, auctoritatemque fuiſſe. Idem ν) Dionyſius tradit, Sp. Lucretium, cuius ipſius quoque apud ξ) Liuium mentio fit, a Tarquinio Superbo, ad bellum profecturo, Praefectum Vrbis (ἔπαρχον τῆς πόλεως) Romae fuiſſe relictum. Sed ne cui forte male credulo, aliqua dubitatio relinquatur, age Tacitum, Auctorem longe grauiſſimum, teſtem producamus ita, vt dictis noſtris maiorem vim, auctoritatemque addat. ο) Is igitur de hac re ita: *Antea, profectis domo Regibus, ac mox magiſtratibus, ne vrbs ſine imperio foret, in tempus deligebatur, qui ius redderet, ac ſubitis mederetur, feruntque ab Romulo Dentrem Romulium, poſt ab Tullo Hoſtilio Numam Marcium, et ab Tarquinio Superbo Spurium Lucretium impoſitos.* Quae loca, quis non intelligit, tam perſpicue docere, huius Praefecturae Originem ad ipſa Imperii Romani initia, eiusque Auctorem Romulum eſſe referendam, vt nullus dubitationi locus relictus eſſe videatur

μ) Lib. III. p. 210.

ν) Lib. IV. p. 273.

ξ) Lib. I. c. 60.

ο) Lib. VI. c. 11. Annal.

Praefectura Vrbis Regibus eiectis non ſublata.

Neque vero huius Praefecturae idem, qui regni Romani, finis fuit; eandem enim etiam ſub conſulum imperio manſiſſe, eius rei tot ſunt, tamque illuſtria exempla, vt, ſi omnia afferre velim, vix inepti hominis notam effugere me poſſe, putem. π) Liuius, *cum vterque*, inquit, *Conſul contra hoſtem coercendum eſſet miſſus, Q. Seruilius, Praefectus Vrbis relictus fuit.* Apud ϱ) eundem mentio fit Q. Fabii, qui, vtroque Conſule foris Rempublicam gerente, Vrbi praeerat; ideoque, paullo poſt, idem Q. Fabius a Liuio Praefectus Vrbis vocatur. σ) Innumera poſſem ex Dionyſio huic rei confirmandae

π) Lib. III. c. 3.

ϱ) Lib. III. 8. 9.

σ) conf. idem Lib. III. c. 24. et 29.

exem-

exempla afferre, si vana et inani doctrinae iactandae ambitione ductus, disputare vellem. Cum Liuio quam amicissime conspirat Tacitus, loco supra a nobis laudato. *Dein* (exactis scilicet Regibus) *Consules mandabant; duratque simulacrum, quotiens ob Ferias Latinas praeficitur, qui consulare munus vsurpet.* Quae vltima verba, quia aliquid difficultatis habent, atque adeo a Viro quodam docto male sunt capta, in sequentibus, commodiori occasione oblata, exponemus, et a Viri cuiusdam docti interpretatione falsa vindicabimus. Neque vero solum consulum tempore creatum fuisse Praefectum Vrbis, sed tunc etiam, cum Dictator esset dictus, docet υ) Liuius et φ) Dionysius. In decemuirali autem dominatione, etsi omnia libidinose, et contra leges Romanas, acta esse scimus, tamen huius praefecturae imaginem aliquam fuisse relictam, colligi posse puto ex χ) Liuio. Et quamquam Decemuirorum tempore exigua huius Praefecturae auctoritas fuit, tamen, deiectis istis, vrbeque expulsis, dominis, ea, cum ipsa libertate, videtur esse restituta. Post ea enim tempora cum Liuius, tum Dionysius, Praefecti Vrbis mentionem faciunt. Quamdiu autem haec dignitas in Republica libera floruerit, eam quaestionem disceptabimus paullo post, cum antea, auctoribus veteribus, causas exposuimus eas, ob quas Praefectus Vrbis fuerit creatus

υ) Lib. III. c. 29. Lib. VIII. c. 36.
φ) Lib. V. p. 338.
χ) Lib. III. c. 41.

Quibus de causis Praefectus Vrbis fuerit creatus?

Quae causae fuerint, quibus Reges, et postea Consules, moti, Praefectum Vrbis constituerint, etsi ex locis Dionysii et Taciti, antea laudatis, quodammodo intelligi possunt, tamen suscepti officii ratio postulat, vt a nobis paullo dilucidius exponantur. Et primis quidem temporibus Praefecti Vrbis creandi causa nulla alia fuisse videtur, nisi haec, vt Regis, et, his eiectis, consulum, in bellicis negotiis occupatorum, munera obiret, reique publicae curam susciperet. In quam rem dignus auctor est, qui producatur ψ) Dionysius. Αὐτὸς μὲν, inquit, Ῥωμυλος ἐξ ἁπάντων ἕνα τὸν ἄριςον ἀπέδειξεν, ᾧ τὰς κατὰ πόλιν ᾤετο δεῖν ἐπιτρέπειν οἰκονομίας, ὅτε αὐτὸς ἐξάγοι ςρατείαν ὑπερόριον. *Ex omnibus vnum ipse declarauit praecipuum*

ψ) Lib. II. p. 85.

puum, cui rerum vrbanarum regimen committeret, quoties ipse foras duceret exercitum. Eandem causam reddit alio ω) loco. Neque aliam affert Tacitus, cuius locum, quoniam paullo ante laudauimus, consulto omittimus, ne otio cuiquam, litterisque abundare videamur. Itaque antiquissimis temporibus praecipua causa, Praefecti Vrbis deligendi, fuit, vt, absentibus Regibus, aut Consulibus, esset Romae, qui Senatum conuocaret, ei praeesset, et Vrbem ipsam, si periculi necessitas exigeret, ab hostium impetu defenderet. Itaque etiam legimus, Praefecto Vrbis partem aliquam exercitus fuisse Romae commissam, cuius auxilio irruentium hostium vim, impetumque ab vrbe depellere posset: cuius rei exemplum praebet Vibulanus, Praefectus Vrbis, de quo est apud eundem α) Dionysium. Fuit & alia causa Vrbis Praefecti creandi, ~~quam, etsi non sum omnium~~ rerum ignarus ita, vt nesciam, a Viris quibusdam doctis primam et vnam haberi, tamen retinet me veterum auctoritas, quo minus ipsorum sententiae subscribere possim. Praefectum enim Vrbis institutum volunt tum, cum Feriae Latinae primum sint celebratae, quarum sacrificiis cum Consules interesse, quin praeesse oportuerit, ne Vrbs sine imperio foret, commisisse eos vni alicui munera sua. Iam etsi ego non sum is, qui neget, inter alias causas Praefecti Vrbis creandi fuisse solennitatem Feriarum Latinarum; in eo tamen concedendo facilem praebere me non possum, hanc caussam fuisse primam et vnicam, qui, auctoribus veteribus edoctus, sciam, et aliam praeterea causam esse, paullo ante a nobis traditam, et originem huius Praefecturae ad tempus esse multo antiquius referendam. Cum enim haec dignitas, auctoribus Dionysio et Tacito, ab ipso Romulo sit instituta, Feriarum autem Latinarum origo Tarquinio Superbo sit adscribenda, eodem β) Dionysio teste; quis non ipse intelligit, Vrbis Praefecturae originem, Feriarum Latinarum solemnitate, multo esse antiquiorem. Maiori iure audiendus est Pomponius, a VERTRANIO ad laudatum Taciti locum adductus, qui in hanc rem verissime scripsit: *Quoties proficiscuntur Magistratus, vnus relinquitur, qui iudicat, isque*

ω) Lib. IV. p. 273.

α) Lib. X. p. 648.

β) Lib. VI. p. 250.

vocatur Praefectus Vrbi, qui Praefectus Vrbi constituebatur; postea vero Feriarum Latinarum causa introductus est

Praefectura Vrbis quamdiu in Republica libera durauerit?

Hic vero oritur quaestio, ad soluendum satis difficilis, a nemine autem, quantum equidem sciam, satis expedita, quae versatur in definiendo eo, quamdiu Praefecturae Vrbis dignitas, auctoritasque, Reipublicae liberae temporibus, floruerit. In cuius rei disceptatione cum non possim ad veterum Auctorum auxilium decurrere, confugiendum mihi esse intelligo ad opem diuinationis: quam si quis veritatis tanquam radicibus male firmam concusserit et deiecerit, sententiamque me docuerit elegantiorem, is magno me sibi beneficio obstrictum putet. Disputabo igitur de difficili hac quaestione, sed ita, vt in Cretionibus scribi solet, *Quibus scio poteroque*. Iam reuocabis in memoriam, STIGLITZI OPTIME, me paullo ante, veteribus Auctoribus, docuisse, duplicem fuisse, creandi Praefecti Vrbis, causam, alteram, si Reges, aut Consules, rei gerendae causa, Roma abessent, alteram, si solennitas religiosa Feriarum Latinarum Consules ex Vrbe in montem Albanum euocaret; adeo, vt a duplici Praefecti Vrbis creandi causa, duplex quodammodo Praefectus Vrbis constitui possit; alter, qui deligebatur, cum Consules foris bellum gererent, alter, qui Feriarum Latinarum causa creabatur. Quod si statuerimus, (et quidni statuamus, cum nihil sit, quod veterum auctoritati aduersetur?) facilius possumus, et cum minori errandi periculo, in hac disceptanda quaestione, quamdiu Praefecturae Vrbis dignitas, liberae Reipublicae temporibus, durauerit, progredi. Ego quidem quo saepius de hac re, diligentiusque cogito, eo magis animus inclinat eo, vt putem, eum Praefectum Vrbis, qui, Consulibus ad bellum Roma profectis, deligebatur, vsque ad id tempus creatum fuisse, quo primus Praetor Romae fuerit constitutus: quem Praefecti Vrbis munera, absentibus Consulibus, in se suscepisse, duabus rationibus inductus, mihi videor demonstrare posse. Quarum prima petita est a communi Auctorum silentio. Non enim, quamuis curiosus in ea re, aut in Liuio, aut in alio quocun-

Praefectus Vrbis, Praetore Romae primum creato, creari desiit.

cunque scriptore, obseruasse me memini, post Praetorem creatum, vllam mentionem fieri eius Praefecti Vrbis, qui, Consulibus ab Vrbe in bellum profectis, creari solebat. Altera haec est, quod munera, quae antea ad Praefectum Vrbis pertinuerint, ea omnia fidei et curae Praetoris Vrbani commissa esse, ex Auctoribus didici; vt adeo, quamuis Consules abfuerint, nulla causa Praefecti Vrbis creandi adfuerit, cum Praetor absentium Consulum officia peregerit. Quae res, vt nulli obscuritati et dubitationi locum relinquat, paullo dilucidius enucleatiusque disceptanda est. Quae igitur fuerunt Praefecti Vrbis, absentibus Regibus et Consulibus, munera? ea ipsa, quae Reges et Consules praesentes peragere solebant. Disertissimus est in hanc rem Taciti γ) locus: γ) Lib. VI. Annal. c. 11.
Antea profectis domo Regibus, ac mox magistratibus (h. e. Consulibus) *ne vrbs sine imperio foret, in tempus deligebatur qui ius redderet, ac subitis mederetur.* Et, paucis interiectis, de eadem re, idem auctor grauissimus: *durat simulacrum* (sc. Praefecturae Vrbis) *quotiens ob ferias Latinas praeficitur, qui* CONSVLARE MVNVS *vsurpet.* His lectis, sine dubio recordaris, VIR DOCTISSIME, in superioribus me promisisse interpretationem vltimorum horum Taciti verborum, quae miraberis, a Viro quodam docto in sensum, plane a mente Auctoris alienum, potuisse detorqueri. Notius TIBI est, VIR in hoc doctrinarum genere VERSATISSIME, quam, vt dicere debeam, *Vertranium* esse, qui hic dormitarit. En TIBI illius verba: *Consulare imperium i. e. a Consule mandatum, non munus, quod Consulem obire moris Romani fuerit. Etenim ex ea aetate praefectus fiebat, quae Senatoria non esset, vti Q. Mutius dicebat, et Agellius Lib. XIV. extremo scriptum reliquit.* Quae docti Viri interpretatio aduersatur, primo, ipsi linguae rationi, qua *consulare munus* dicitur de officiis a Consule obeundis, vt clarissime patet ex Cicerone, mox excitando, deinde, disertissimis superioribus Taciti verbis, *qui* (Praefectus Vrbis) *jus redderet, ac subitis mederetur.* Quam autem sententiae suae confirmandae auctoritatem affert *Q. Mutii* (siue potius, vt dudum L. Carrio Emendatt. lib. I. c. 19.

 ex

ex veteribus libris emendauit, *Iunii*) qui eam ob causam ius habendi Senatus, (quod ipsum quoque munus consulare erat) Praefecto Vrbis denegauit, quia nondum fuerit Senatoria aetate, ea, neminem, opinor, mouebit, cum ab ipsis Veteribus fuerit reiecta, vti ipse δ) Gellius docet, ad quem conferendus Gronouius. Sed vt pressius contra VERTRANIVM disputemus, et ei Praefecto Vrbis, quo hoc loco vtimur, consularia munera, tanquam iuris vindiciis, asseramus, age, de singulis, saltem praecipuis, et Regum et Consulum muneribus, videamus. Iam inter praecipua munera Regum, et Consulum, primis temporibus, fuisse hoc, vt ius redderent, nemo, credo, negabit, nisi, qui in antiquitatis Romanae memoria egregie hospitem se esse, ostendere velit. Hoc autem munus, absentibus et Regibus et Consulibus, commissum fuisse Praefecto Vrbis, quis negare audeat, cum ε) Taciti auctoritas grauissima affirmet? Quid? Senatum conuocare, ad eundem referre, et Regum et Consulum fuisse, quis in historia Romana tam peregrinus est, vt ignorare possit? Atqui hae ipsae partes fuerunt Praefecti Vrbis: Cui rei confirmandae, ne TE STIGLITZI OPTIME, multis obtundam, vel vnum et item alterum locum, atque eum maxime insignem, afferam. ζ) Liuius de Q. Fabio: *Qua lege promulgata, quum timerent Patres, ne absentibus Consulibus iugum acciperent, Senatus a Praefecto Vrbis Q. Fabio vocatur.* Idem alio η) loco *Romae a Q. Fabio Praefecto Vrbis Senatus habitus triumphantem Quintium, quo veniebat agmine, vrbem ingredi iussit.* Quid igitur? satisne grauiter TIBI, DOCTISSIME STIGLITZI, contra VERTRANIVM disputasse, Praefectoque Vrbis consularia munera, vti debebat, vindicasse videor? mihi quidem ita videtur. Sed ex quo quasi diuerticulo disputatio nostra digressa est, in id redeat. Scilicet eramus in eo, vt ostenderemus, creato Romae Praetore, non fuisse causam deligendi eius Praefecti Vrbis, qui antea, Consulibus ad bellum profectis, crearetur, cum, quae antea Consularia munera demandata fuissent Praefecto Vrbis, ea postea Praetori vrbano fuerint commissa: quod vt paucis doceamus, suscepti officii ratio a nobis

δ) Lib. XIV. c. 8.

ε) Lib. VI. Ann. c. XI.

ζ) Lib. III. c. 9.

η) Lib. III. c. 29.

nobis postulat. Munera Praefecti Vrbis sub Regibus et Consulibus diximus fuisse inprimis duo: quorum alterum erat hoc, vt auctore Tacito, ius redderet, alterum autem, teste Liuio, vt Senatum conuocaret et haberet: quorum vtrumque Praetori Vrbano fuisse commissum, age, paucis doceamus. ϑ) Liuius, *concessum de Praetore vno, qui ius in vrbe diceret.* Idem alio ι) loco: *Praetorem, iura reddentem, creatum.* Eundem vero Praetorem habuisse quoque, absentibus Consulibus, ius conuocandi habendique Senatus, non solum κ) Liuius, sed λ) Cicero etiam disertissime luculentissimeque docet his verbis: *Ad Cornutum, Praetorem Vrbanum, literas deferebamus, qui, quod Consules aberant, consulare munus sustinebat, maiorum more.* In eandem rem Dio μ) Cassius, οἷς (στρατηγοῖς) τὰ τῶν ὑπάτων ἔργα, ὁπόταν ἀποδημήσωσι, μέλει. *Quibus Praetoribus munera Consulum, si ab vrbe absunt, curae sunt.* Et alio loco ν) Cicero: *Consules, Imperatores, alter amboue, aut, si aberunt, M. Cornutus, Praetor Vrbanus, supplicationes per dies quinquaginta ad omnia puluinaria constituat.* Quid? quod, vt olim Praefectus Vrbis, ita postea Praetor Vrbanus Vrbi praeesse dicebatur. ξ) Liuius *SCtum factum est, vt Q. Fuluio extra ordinem Vrbana prouincia esset, isque potissimum, Consulibus ad bellum profectis, Vrbi praeesset.* De caeteris muneribus Consularibus, a Praetore Vrbano, absentibus Consulibus, peractis consulendus est Illustris Spanhemius de Vsu et Praestantia Numismat. Tom. II. Dissert. X. p. 119. seq. Hic vero longe absum, vt dubitem, quin TIBI, STIGLITZI DOCTISSIME, succurrat locus ο) Dionis, qui, cum M. Antonii temporibus L. Caesaris Praefecti Vrbis mentionem faciat, sententiae meae, qua contendi, post Praetorem Romae creatum, eam Praefecturam Vrbis, de qua huc vsque disputauerimus, iacuisse, ei igitur sententiae meae aduersari videatur. Sed salua res est. Neque enim vnicus ille locus aut debet, aut potest, ad sententiam nostram conuellendam, tam firmis radicibus innixam, afferri, praesertim cum, quod tunc factum est, in turbulentissimis Reipublicae temporibus, atque adeo contra morem consuetudinemque factum esse, videatur.

ϑ) Lib. VI. c. 42.
ι) Lib. VII. c. 1.
κ) Lib. VIII c. 2.
λ) Lib. X. Epist. 12. ad diuersos.
μ) Lib. LIX. p. m. 659.
ν) Philipp. XIV. c. vlt.
ξ) Lib. XXIV. c. 9.
ο) Lib. XLII. p. 199.

Quod ipſum quoque Dio non obſcure innuit: *τὸ μὲν ἄστυ τῷ Καίσαρι τῷ Λουκίῳ ἐπέτρεψε, πολίαρχον αὐτὸν ἀποδείξας (ὃ μὴ πώποτε τῷ ἱππάρχῳ ἐξουσία ποιεῖν ἦν) Vrbis cura L. Caeſari commiſſa, eoque (quam poteſtatem nemo vnquam magiſter Equitum habuerat) Praefecto Vrbis relicto.* Maneat igitur certum, rationumque auctoritate conſtitutum, quod diximus, Praefectum Vrbis eum, in quo deſcribendo diſputatiuncula noſtra huc vſque occupata fuit, creatum fuiſſe vſque ad tempus id, quo primus Praetor Romae fuerit conſtitutus. Sed ſi TV, VIR CONSVLTISSIME, non docendus (nam quid ego TE doceam?) ſed me errantem meliora docturus, ſi, inquam, ex me

Praefectus Vrbis Feriarum Latinarum, Praetore Romae creato, non eſt ſublatus.

quaeras, vtrum alteri illi Praefecto Vrbis, Feriarum Latinarum cauſa creato, idem finis fuerit, quam huic, an diutius Romae floruerit, non me poenitet eius eſſe ſententiae, vt putem, Praefectum Vrbis Feriarum Latinarum, altero illo abrogato, per multa ſecula, cum Reipublicae liberae, tum Imperatorum temporibus, creatum fuiſſe. Quem quidem morem, Praefectum Vrbis Feriarum Latinarum creandi, Romani retinuiſſe mihi videntur, non tam neceſſitate coacti, (quidni enim Praetor Vrbanus etiam tum conſulare munus obire potuiſſet?) quam religione aliqua capti. Quam ſtudioſi enim, et religioſi Romani in rebus, ad ſuperſtitionem ſpectantibus, retinendis fuerint, neminem in Romana hiſtoria tam parum verſatum putem, vt ignorare poſſit. Regibus exactis, etſi nomen ipſum Regis abhorrebant et deteſtabantur, tamen, ne Regis, qui antea quaedam ſacrificia ipſe peregerat, vbiubi deſiderium eſſet, vt π) Liuius tradit, ſacrificulum creare, religionis metu, coacti ſunt. Eadem religionis ſuperſtitione permoti videntur Romani, vt, Praetore Romano conſtituto, tamen Praefectum Vrbis deligerent, ſed non eo tempore, quo Conſules bellum geſturi Vrbe abeſſent, ſed, cum in monte Albano Ferias Latinas curarent. Fuiſſe autem moris Praefectum Vrbis Feriarum Latinarum creandi, cum ex aliis Auctoribus, tum inprimis ex Dione conſtat, qui inter infauſta prodigia, quae Reipublicae imminentem calamitatem portenderint, refert et hoc, quod anno quodam Praefectus Vrbis Feria-

π) Lib. II. c. 2.

Feriarum Latinarum EX MORE non constitutus fuisset. Sed quoniam TE, VIR LITTERATISSIME, inprimis litterarum Graecarum amore mirifice captum scio, TIBI rem gratam facturum me spero, si ipsum loquentem inducam. ϱ) Καὶ πολίαρχος ὐδεὶς ἐς τὰς ἀνοχὰς, ὥσπερ εἴθισο, ᾑρέθη, ἀλλ᾽ οἱ στρατηγοὶ πάντα τὰ ἐπιβάλλοντα αὐτῷ (ὥσγε τισὶ δοκεῖ) διῴκησαν. σ) Idem: πολίαρχός τέ τις ἐν ταῖς ἀνοχαῖς κατασάς. *Praefectus quidam vrbis Feriis Latinis constitutus.* Interpres Latinus, qui πολίαρχον reddidit *Aedilem*, ibi dormitauit. Quam rem his duobus locis tradit Dio, eam accidisse scis, VIR DOCTISSIME, Iul. Caesaris temporibus. Idem τ) Dio, tanquam singulare quid, proditum reliquit, tempore Augusti, annum DCCXXXIII nullum Praefectum Vrbis Feriarum Latinarum habuisse: Ταραχῆς δὲ τινὸς περὶ τὴν τῦ πολιάρχυ, τῦ διὰ τὰς ἀναχὰς αἱρομένυ, χειροτονίαν συμβάσης, ὐχ ἐπεκράτησεν αὐτῆς, ἀλλὰ ἄνευ τῆς ἀρχῆς ταύτης τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον διεγένοντο. Eundem morem, quamquam paullulum obscuriuscule, tangit Tacitus: *Deinde Consules mandabant, duratque simulacrum, quotiens ob Ferias Latinas praeficitur, qui consulare munus vsurpet.* Quae verba et hoc docent, Praefectum Vrbis Latinarum Feriarum etiam absentium Consulum munera obiisse, quod etsi Mutius, siue potius, Iunius, apud υ) Gellium, in dubitationem adducit, tamen aliorum veterum auctoritate est confirmatum, vti ipsius Gelliani loci consideratio docebit, ad quem consulendi Interpretes.

ϱ) Lib. XLI. p. 160.
σ) Lib. XLIII. p. 238.
τ) Lib. LIIII. p. 525.
υ) Lib. XIV. c. 8.

Praefecti Vrbis, ab Augusto instituti, quae ratio?

Exposita sententia mea de duplici Praefecto Vrbis Reipublicae liberae temporibus, ipsius disputationis ordo id muneris iniungere mihi videtur, vt de Praefecto Vrbis, ab Augusto instituto, eiusque dignitate et officiis exponam, vt dilucidius appareat, verum esse, quod supra affirmarim, hunc Praefectum Augusteum ab altero illo, Reipublicae liberae temporibus creato, longe diuersum esse, nullaque veritatis specie posse, cum Torrentio et Pancirollo, contendi, Praefectum Vrbis, in Suetonii loco laudato commemoratum, ab Augusto non nouum quendam Magistratum fuisse, sed ex vete i republicae repetitum,

dore ornatum. Quod priusquam ſuſcipio, quoniam et de hac ipſa re viri quidam docti quaeſtionem poſuerunt, quid impedit, quominus Auguſti conſilium, quod in nouo hoc Magiſtratu inſtituendo ſecutus ſit, aperiamus, praeſertim, cum id, quod Vir quidam accuratiſſimus inueniſſe ſibi viſus eſt, non magna veri ſpecie, gratiaque ſe mihi commendet. Nam Gronouius parens, ad laudatum Taciti locum, cauſam redditurus, qua Auguſtus commotus nouum hunc Magiſtratum fecerit, nullam aliam fuiſſe dicit, niſi hanc, vt, etſi alia oſtenderet, frangeret ius Praetorum, h. e. illius Magiſtratus, quem a populo creari ſineret. Cui quidem ſententiae, videat Vir doctiſſimus, vt multos ſit nacturus, qui ſubſcribendum putent; cum ex Suetonio et Dione ſatis conſtet, Auguſtum non ſolum munera noua, eaque dignitate ſua ſatis ſplendida, Praetoribus detuliſſe, ſed eorum etiam numerum auxiſſe, quo, quis non videt, multum et dignitatis et auctoritatis Praetoribus eſſe additum? Mihi quidem ſi diuinationes, in communi, de ea re, veterum ſilentio, in auxilium adhibendae ſunt, Auguſtus, in conſtituendo hoc nouo Magiſtratu, nihil aliud ſpectaſſe videtur, quam, quod Iulium Caeſarem in numero Praetorum, Pontificumque augendo ſecutum eſſe, φ) Dio tradit. *Ἵνα πλείυς αὐτῶν (συναγωνιςῶν) ἀμείψηται ςρατηγές τε δέκα εἰς τὸ ἐπιὸν ἔτος ἀποδεῖξαι, καὶ ἱερέας ὑπὲρ τὸ νενομισμένον.* Scilicet, vt plures poſſet eorum, qui ei in bello, victoriaque reportanda ſocii fuerant, ad honores euehere. Praefectum Vrbis, ab Auguſto inſtitutum, meminiſti, VIR CONSVLTISSIME, me ſupra dicere, longe diuerſum eſſe ab eo, cuius Reipublicae liberae temporibus ſaepe mentio fiat; quod etſi multis oſtendere poſſem, tamen, quoniam verendum mihi eſſet, ne terminos, quibus hanc Commentationem includere et circumſcribere ſtatui, egrederer, vel tribus verbis, pro inſtituti mei ratione, docuiſſe ſuffecerit. Scilicet diſcrimen, quod inter Praefectum Auguſteum, et alterum illum intercedit, in his duobus inprimis puto eſſe ponendum. Quorum alterum eſt hoc, quod Praefectura Vrbis, in Republica libera, paucorum tantum dierum aut menſium fuerit, Auguſtea autem perpetua:

φ) Lib. XLII. p. 209.

Praefecti Augustei, et antiqui illius, diſcrimen.

tua: alterum autem, quod eius magiſtratus poteſtas, Regum aut Conſulum tempore, terminis ſatis anguſtis fuerit cohibita, ſub Auguſti vero Imperio tantopere aucta ſit, vt inciuilis et eſſet, et haberetur: quam infinitam fere poteſtatem cum multa alia, tum inprimis Euſebii locus, a Viris doctis ad ſupra laudatum Taciti locum adductus, oſtendit, qui docet, Meſſalam Coruinum, primum Praefectum Vrbis, teſte Euſebio, ſexto die, magiſtratu ſe abdicaſſe, conteſtantem, eam poteſtatem eſſe inciuilem. Quae vltima verba, a Viro Illuſtri male ſollicitata, recte vindicata ſunt a χ) Gronouio, in hoc doctrinarum genere, facile principe. De tota autem hac re omnino conſulendus eſt Dio. ψ)

χ) Obſeruatt. in Scriptt. Eccleſ. p. 207.

ψ) Lib. LII. p. 478.

Praefectus Vrbis Auguſteus a Praefecto Feriarum diuerſus.

Hic vero et illud iure TVO, DOCTISSIME STIGLITZI, ex me quaerere potes, vtrum, qui Imperatorum tempore conſtitutus eſt Praefectus Vrbis, is illius quoque Praefecti Vrbis, Feriarum Latinarum cauſa antea creati, munus obierit, an duo Praefecti Vrbis, Imperatorum quoque tempore, iique et dignitate, et muneribus diuerſi, ſint ſtatuendi? In qua re elegantiſſimo iudicio TVO commodiſſime ſatisfacturum me eſſe putem, ſi dicam, Imperatorum quoque tempore duos fuiſſe Praefectos Vrbis, immenſo ſeiunctos diſcrimine: quod quale fuerit, paucis oſtendam. Praefectus Vrbis, ab Auguſto inſtitutus, fuit perpetuus; alter autem, Feriarum Latinarum cauſa dictus, ad tempus breue tantum conſtitutus. Illi multa ſunt, eaque longe grauiſſima munera, commiſſa; huic non niſi id, vt exiguo illo tempore, quo Conſules, Feriarum Latinarum cauſa, Vrbe aberant, de rebus paucis, atque iis leuiſſimis iudicaret. In illo aetas paullo prouectior, omnesque fere magiſtratus, antea iam geſti, requirebantur; in hoc ſpectabatur aetas, quae iuuentutem nondum attigerat. Sed vt

tur haec: *In Albanum montem ire eum* (Claudium) *non placet nobis. Cur enim non praeficitur vrbi, ſi poteſt fratrem ſuum ſequi in montem.* Ex quo loco colligi poteſt illud, fuiſſe Feriarum Latinarum Praefectum Vrbis aliquem eligendum. Neque Auguſtus propterea nolebat hunc magiſtratum deferri Claudio, quia totam rem improbaret, ſed quia hic non ſatis dignus videretur, cui iſta prouiucia ſatis tuto poſſet committi. Hoc certe ex hoc loco elucet, fuiſſe tunc aliquem Praefectum Vrbis eligendum, qui niſi ob ſolas Ferias Latinas fuiſſet creandus, non profecto fuiſſet, quare de aliquo nouo conſtituendo quaererent, cum eo tempore iam eſſet Praefectus Vrbis conſtitutus, cuius ſcilicet poteſtas non erat paucorum dierum ſpatio incluſa, ſed non niſi cum eius, qui eam obtinebat, vita ipſa deponebatur. Illud quoque addendum videtur, fuiſſe interdum duos Praefectos
α) Lib. LIII. p. 519. Vrbis Latinarum Feriarum conſtitutos, vt apud α) Dionem eſt, ſed Auguſtum poſtea conſtituiſſe, vt Feriis Latinis, vnus
β) Lib. LIV. p. 532. tantum Praefectus Vrbis, non plures crearentur, idem β) Auctor tradit, τόν τε πωλίαρχον, τὸν ἐς τὰς ἀνοχὰς καθιστάμενον, ἕνα ἀεὶ αἱρεῖσθαι. Fuiſſe porro Praefecturam Vrbis, ab Augu-
γ) Lib. VI. Ann. c. 10. ſto inſtitutam, perpetuam, id vero cum γ) Tacitus, tum Dio
δ) Lib. LII. p. 478. δ) Caſſius diſerte tradunt: quorum poſterior, Maecenatem, refert, Auguſto id conſilii dediſſe, vt Praefectum Vrbis, et Subcenſorem crearet ita, vt per omne vitae tempus eo munere fungerentur, niſi forte graue aliquod crimen commiſiſſent, aut morbo, ſenectuteque eſſent confecti. Qui autem Feriarum Latinarum cauſa conſtitueretur, eius poteſtatem non perpetuam, ſed paucorum tantum fuiſſe dierum, cum ex aliis,
ε) Lib. VI. An c. XI. tum ex his ε) Taciti verbis apparet: *Quotiens ob Ferias Lati-*
ζ) Lib. XLI. p. 160. *nas praeficitur, conſulare munus vſurpet.* conf. ζ) Dio Caſſius. Nam quis illud difficile ad probandum putet, Auguſtei Praefecti Vrbis multa, atque ea longe grauiſſima fuiſſe munera, huius autem, Feriis Latinis creati, non niſi fere vnum atque id non grauiſſimum? De huius Praefecti Vrbis officiis haec duo mihi videor obſeruaſſe: quorum alterum fuit hoc, vt de
η) In Neron. c. 8. rebus plerumque leuibus iudicaret. Suetonius de η) Nerone:

Auſpi-

Auſpicatus eſt iurisdictionem Praefectus Vrbis Sacro Latinarum, celeberrimis Patronis, non tralaticias, vt adſolet, et breues, ſed maximas, plurimasque poſtulationes certatim ingerentibus. Sic Druſus, Feriarum Latinarum diebus, Praefectus Vrbis, auſpicandi gratia tribunal ingreſſus, ius dixit, vt eſt apud ϑ) Tacitum. Ipſum Auguſtum, Praefectum Vrbis Latinarum, ius dixiſſe, didici ex Nic. Damaſceno apud ι) Fabricium: *ἐνςάσης δέ τινος ἑορτῆς Λατίνης, ὁπότε καὶ τοῖς ὑπάτοις εἰς Ἀλβανὸν τὸ ὄρος ἀναβαίνειν ἔδει πατρίȣ θυσίας ἕνεκα, τȣ̀ς δ' ἱερεῖς διαδόχȣς αὐτῶν τῆς δικαιοδοσίας εἶναι, καθίζει ἐπὶ τὸ βῆμα Καῖσαρ ἐν μέσῃ ἀγορᾷ. Latinarum Feriarum tempore, quo conſules in Albano monte manere, mos habet, vt ibi ſacra vetuſta faciant, alios autem ſacerdotes ipſis in iure dicendo ſuccedere, ſedit pro tribunali Octauius medio in foro.* conferendus ad h. l. Valeſius. Alterum munus eius fuit, vt ſi res poſtularet, Senatum conuocaret: quod etſi Iunius apud Gellium in dubitationem adducit, tamen aliorum auctoritate eſt ſatis confirmatum apud eundem κ) Gellium. Denique fuiſſe Praefectum Vrbis Auguſteum eligendum, qui et aetate eſſet prouectiori, honoribusque tantum non omnibus functus, eius rei confirmandae cauſa producam teſtem longe locupletiſſimum λ) Dionem, qui Maecenatem, creandi noui Praefecti Vrbis Vrbis conſilium Auguſto dantem, ita loquentem introducit: *πολίαρχος δὲ δή τις ἐκ τῶν πάντα τὰ καθήκοντα προπολιτευμένων ἀποδεικνύσθω. Praefectus etiam Vrbis ex primariis viris quidam creandus eſt, qui omnes magiſtratus, quos geri ante hunc conuenit, geſſerit.* Praefectum Vrbis autem Feriarum Latinarum creandum fuiſſe aetate iuuenili, vel ex μ) Nic. Damaſceno intelligi poteſt, qui tradit, multos homines ad Auguſtum, Praefectum Vrbis Latinarum, in foro iuris reddendi cauſa ſedentem, confluxiſſe, *θεωρίας ἕνεκα τȣ̃* [illegible] *conſpiciendi iuuenis gratia.* In eandem rem diſerte

ϑ) Lib. IV. An. c. 36.

ι) In generis Auguſti deſcriptione p. 7.

κ) Lib. XIV. c. 8.

λ) Lib. LII. p. 478.

μ) l. c. p. 8.

munera fuerint, etsi ad cognoscendum, et iucundissima, et vtilissima sunt, tamen, quoniam ex instituto alio tempore in iis exponendis studium nostrum, tempusque occupare, historiamque Praefectorum Vrbis in lucem, adspectumque eruditorum emittere constituimus, totam disputationem in id tempus differendam putauimus, ne hac disputatiuncula praesenti, male producenda, hoc die TVO, inepti, atque adeo molesti TIBI videremur.

Exposita TIBI, VIR DOCTISSIME, sententia mea de quaestione a TE mihi quondam posita; peragendum esset id, cuius caussa omne, quicquid huius commentatiunculae est, suscipiendum putaui. Nempe intelligis, STIGLITZI OPTIME, me loqui de officio, hoc die TVO TIBI gratulandi. Etsi autem hoc officium non solum humanitatis gratia commendabile, sed magnitudo etiam TVORVM erga me meritorum, ipsaque amicitiae nostrae religio mihi necessarium facit; tamen insignis TVA, HVMANISSIME STIGLITZI, facilitas mihi, credo, ignoscet, si hoc die TVO id omisero, non quo ita inhumanus sim, vt gratulandi officium non lubenter praestem, sed quoniam ipse, qui omnem TVAM fortunam communico, ex his honoribus TVIS tantum voluptatis percipio, vt eo nomine ab aliis potius gratulandi officium postulare posse mihi videar, quam vt TIBI id praestare possim. Praeterea in humanissimo hoc, iucundissimoque officio, illud perquam difficile ad iudicandum mihi accidit, TIBI ne plus, an PARENTI TVO OPTIMO, sit gratulandum. Qui cum et suis virtutibus, quas quidem humanitas capere potest, assecutus sit hoc, vt felicitatis humanae mensura in EO constare videatur, et inprimis TE filio, magnificentia paternarum virtutum conspiciendo, atque adeo a PARENTE, non tam ob necessitatem naturae, quam virtutum gratiam, amando, omnium hominum fortunam facile superauerit; qua ratione satis digne EI gratulari, h. e. animum meum, IPSIVS felicitate suauissime affectum, verbis, satis aptis, declarare me posse putes? TE vero, STIGLITZI OPTIME, quis tanta ingenii, orationisque facultate

cultate ornatus ſit, vt, pro felicitate TVA, ſatis digne praedicare poſſit, qui et ab ipſa natura ad eas virtutes, quibus homines ad altioris fortunae cultum excitantur, factus, formatusque videare, et PARENTEM diuino beneficio nactus ſis eum, quem, omnium virtutum comitatu ſtipatum, diuina ſapientia in hoc vniuerſo, tanquam ampliſſimo theatro, eo conſilio poſuiſſe videtur, vt et ipſa illuſtriſſimo aliquo domento doceret, quam larga et beneficia ſit, in animi dotibus homini impertiendis, et homines haberent optimarum virtutum imaginem, quam non ſolum admirabundi, venerabundique adſpicerent, ſed ad eam actiones ſuas componerent, eamque, quantum fieri poſſit, vita ſua referrent. Iam illud quis neget, ſummae felicitatis TVAE eſſe adnumerandum, adeo vel eo nomine impenſe TIBI gratulandum, quod, AVCTORE PARENTE TVO, ingenium TVVM, ad omnia ſumma factum, optimarum artium cultu ita formatum eſt, vt et dudum Princeps Iuuentutis in magnifica illa Vrbe cenſearis, et hodie ſummos in iure capias honores, maioresque, ſi bene auguror, ſis percepturus; quos vt quamprimum conſequare, laetiſſimisque rebus ſemper geras, ex animo precor. Habes, STIGLITZI OPTIME, meae, erga TE, obſeruantiae monumentum, ſi eius dignitatem ſpectas, exiguum, ſi animum meum, ampliſſimum. In magni beneficii, a TE mihi tributi, loco ponam, ſi intellexero, TE hanc commentatiunculam officioſam magis, quam eruditam, habuiſſe. Maiori autem TIBI me obſtringes beneficio, ſi, tanquam bonus aliquis ſponſor, PARENTEM TVVM OPTIMVM, PATRONVMQVE meum, ſine acerrimo pietatis ſenſu ne cogitandum mihi quidem, de mea erga IPSVM obſeruantia, ſiue potius pietate, praeſtanda, certum eſſe iubeas, EIque nomine meo ſanctiſſime confirmes, in laetiſſi-

ſcribat, TV meo nomine IPSVM quam humaniſſime rogabis. Caeterum bona fide confirmare EI potes hoc, me non ſolum omnem occaſionem, pietatis IPSI declarandae meae, curioſe eſſe anquiſiturum, oblatamque ſtudioſe arrepturum, ſed animum etiam meum ILLI ita deditum, deuotumque eſſe, vt mihi quodammodo dulce fuerit, pro EO mori. De meo denique erga TE, OPTIME STIGLITZI, amore, non eſſe putem, quare TE certum eſſe iubeam, qui a multis inde annis amiciſſimum animi, erga TE, mei ſenſum ita confirmatum perſpexeris, vt non, niſi cum ipſa vita mea, deponi poſſe videatur

